

سخنرانی خانم دیبورا لیونز، نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان

در شورای امنیت ملل متحد

نیویورک، ۲۶ جنوری ۲۰۲۲

[طوری که ارائه شد]

* * *

نخست وزیر و رئیس شورا، سرمنشی، سفراء و همکاران،

حضور شما در نشست امروز بیانگر اهمیت همیشگی افغانستان برای جامعه جهانی و همچنان [نشان دهنده‌ی] نگرانی‌های فزاینده‌ای همه ما در رابطه به آینده‌ی این کشور می باشد. و در واقع برایم جای افتخار است که همراه با دوستم، محبوبه سراج این جا هستم و به پیام مهم او به نمایندگی از جامعه مدنی، گوش فرا می دهم.

هنگامی که کابل در ماه آگست به دست نیروهای طالبان افتاد، سازمان ملل متحد تعهد سپرد که در جریان بحران انسانی و سردرگمی سیاسی، [در کشور] باقی می ماند و از مردم افغانستان حمایت می کند. تمرکز اساسی کار ما با همکاری سخاوتمندانه‌ی تمویل کنندگان این بود تا وضعیت وخیم بشری در جریان زمستان سخت را تا حد ممکن بهبود بخشیم. علاوه بر آنچه که سرمنشی [سازمان ملل متحد] همین اکنون اظهار کرد، می خواهم با ارائه‌ی گزارش در مورد آنچه که توانستیم کسب نمائیم، آغاز کنم.

الی ختم سال ۲۰۲۱، طوری که سرمنشی اشاره کرد، کمک های اساسی تقریباً به ۱۸ میلیون جمعیت فراهم شد که شامل مواد غذایی برای ۱۰ میلیون و مساعدت های صبحی برای ۱.۵ میلیون تن می شود. این رقم در سال ۲۰۲۰ به ۱۱ میلیون می رسید، هنگامی که خشکسالی و شیوع ویروس کرونا از قبل مدد رسانان بشردوستانه را مجبور ساخته بود تا فراتر از اهداف پلان شده‌ی شان فعالیت نمایند. سال گذشته، مساعدت های بشردوستانه برای بیش از ۲۰۰۰ مرکز صبحی ابتدائی و ثانوی در تمام ولایات فراهم شد، که شامل ۴۵۰ تَن تجهیزات صبحی ابتدائی تورییدی می شود. گسترش مساعدت ها قسماً به دلیل بهبود وضعیت امنیتی بوده و مساعدین بشردوستانه قادر شدند تا به بخش های کشور که برای سال ها غیر قابل دسترس بود، دسترسی داشته باشند.

آقای رئیس،

آنچه در فوق گفته شد بیانگر دستاورد های ما می باشد، ولی طوری که همه می دانند، نیازمندی های بشردوستانه کماکان شدیداً وجود دارد. تقریباً یک میلیارد دالر امریکائی که سال گذشته برای رسیدگی به بحران بشری تقاضا نمودیم، اکنون ۴.۴ میلیارد دالر امریکائی دیگر باید جهت ارائه‌ی مساعدت های بشری در سال ۲۰۲۲ روی آن افزوده شود چنانچه که در پیشنهاد اخیر ما مشخص شده است. به منظور وضاحت بیشتر، این مبلغ تقریباً برابر با مبلغی است که تمویل کنندگان برای تمام بودجه‌ی عملیاتی دولت جمهوری در یک سال مصرف می کرد. این در دراز مدت کاملاً غیر قابل دوام می باشد. از این جهت، ما همزمان خواهان تقلیل تعزیراتی هستیم – و در آینده نیز خواهیم بود – که مانع ارائه‌ی کامل خدمات اساسی شده و اقتصاد نقدینگی را کماکان مختل می سازد. به دلیل بحران اقتصاد نقدینگی و عدم فعالیت بانک ها، ما با وضعیت فوق العاده‌ای مواجه

هستیم چنانچه مردم در بانک پول دارند ولی دسترسی کامل به آن ندارند تا بتوانند خانواده های شان را تغذیه نمایند و کار و بار شان را به پیش ببرند.

آقای رئیس و اعضای شورا،

تصویب قطعنامه معافیت بنابر دلایل بشری و صدور جواز های اخیر توسط ایالات متحده در دسمبر گذشته، باعث اطمینان خاطر شد که [این امر] زمینه را برای فعالیت های بشردوستانه ی ما فراهم ساخت. همچنان، خرسندم از اینکه اعلام می دارم که ما چارچوب انتقالی فعالیت ملل متحد واحد برای افغانستان را بعد از ظهر امروز، اینجا در کابل به راه انداختیم، و برای آن ۳.۶ میلیارد دالر امریکائی دیگر تقاضا می کنیم. این مبلغ مجموع پول تقاضا شده برای سال ۲۰۲۲ را به هشت میلیارد دالر می رساند. این استراتژی جامع و همه گیر بخش **نیازمندی های اساسی انسانی** را معرفی می کند تا خدمات اساسی مانند صحت و معارف را فراهم نموده، همچنان زمینه ی حفظ و نگهداری زیرساخت ها را فراهم می سازد، و معیشت و هماهنگی اجتماعی را با تمرکز ویژه روی نیازمندی های اجتماعی-سیاسی زنان و دختران، ترویج می بخشد. این سرمایه گذاری ها به منظور جلوگیری از ادامه ی وخامت وضعیت بشری و در واقع به هدف ایجاد میزان کافی ثبات اقتصادی برای مهار افزایش دوامدار میزان فقر که ما شاهد آن هستیم می باشد، و در عین زمان اطمینان حاصل گردد که مساعدت های تمویل کنندگان اصلی جای دیگر به مصرف نمی رسد یا مورد سوء استفاده قرار نمی گیرد.

ولی با آنهم، می دانیم که تمویل کنندگان تا زمانی که تصور بهتری از اداره ی که مسئولین بحرال می خواهند ایجاد کنند، بدست نیاورند، تمایلی ندارند که انعطاف پذیری بیشتری از خود نشان بدهند که این موقف شان قابل درک است. بسیاری از تمویل کنندگان در خزان گذشته تردید داشتند که با مسئولین بحرال به شکلی تماس برقرار کنند که مبادا سبب استحکام اداره آنها شود و یا نوعی مشروعیت بخشیدن به رژیم آنها تلقی گردد. تمویل کنندگان این تردید خود را اخیراً به هدف کمک به افغانها، که از یک بحران دوامدار بشری رنج می برند و زمستان سختی در پیش دارند، کنار گذاشته اند. اما، واضح است که تمویل کنندگان، که با افکار عامه خود مواجه اند، هنوز از پیشرفت های سیاسی در افغانستان راضی نیستند و از نزدیک مراقب ظهور نشانه های دلگرم کننده ی بیشتری هستند.

بنابراین، امیدواریم که طی چند ماه آینده، ما شاهد اتخاذ اقدامات عملی واضح - نه صرفاً اعلامیه - از جانب طالبان باشیم که نشان دهد که آنها متعهد به انتخاب مسیری از تعامل و مشارکت با جامعه جهانی در آینده هستند. منظورم از "مسیر"، مجموعه ای از تعهدات روشن و مورد توافق هر دو جانب است که در آن، حقوق بشر در صدر قرار داشته باشد که این تعهدات منتج به پیوستن مجدد افغانستان به جمع کشورهای جهان از طریق کسب مشروعیت داخلی گردد که آن مشروعیت با تاریخ معاصر افغانستان و آمال و آرزوهای جمعیت آن، تکثر اقوام این کشور و هویت سنتی اسلامی آن سازگار باشد.

مسئولین بحرال اقداماتی را به منظور عملکرد موثرتر به عنوان یک حکومت اتخاذ نموده اند که این اقدامات شامل توافق روی بودجه ای که کاملاً از عواید خودشان تمویل می شود، پرداخت معاشات مامورین دولت، کاهش فساد، جمع آوری منظم عواید، مدیریت موفقانه کاهش ارزش پول افغانی در ختم سال گذشته و تلاش ها برای تعامل با سکتور خصوصی می شود. کنفرانس اقتصادی که آنها هفته گذشته با سازماندهی خوبی میزبانی کردند، فرصتی بود که آنها دیدگاه اقتصادی خود برای دست یافتن به خود کفائی بر اساس رشدی به رهبری سکتور خصوصی را بیان کنند. ولی برای رشد و تعالی واقعی سکتور خصوصی، نیاز است که عدم اطمینان نسبت به آینده به پایان برسد، فضای با ثباتی از پالیسی ها بوجود آید، چارچوب قابل اعتماد حاکمیت قانون برقرار گردد و جمعیت آگاه و تعلیم یافته شکل گیرد.

در خصوص همه شمول بودن ساختار سیاسی، بعضی نشانه هایی از مشوره وسیع تر با فعالین سیاسی و جامعه مدنی به مشاهده می رسد. مقامات ارشد طالبان با نمایندگان اقلیت های قومی دیدارهایی داشته اند ولی تا امروز هیچ نتیجه مشهودی

از شمولیت بیشتر اقوام در ساختار حکومتداری دیده نشده است. وزیر خارجه اداره فعلی در اوایل همین ماه با برخی از رهبران سیاسی سابق در تهران ملاقات کرد. و البته، هفته گذشته نیز جلسه ای در اسلو بین یک هیئت بلند رتبه طالبان و فعالین جامعه مدنی افغانستان از داخل و خارج کشور برگزار گردید. در اعلامیه مشترک آنها تأکید گردیده بود که، من از آن نقل قول می کنم، "تفاهم و همکاری مشترک بین افغانها یگانه راه حل تمام مشکلات افغانستان است." شایان ذکر است که هیئت طالبان این اعلامیه را بطور گسترده تأیید کرد. و حالا باید به آن عمل کنند.

می خواهم با اغتنام از این فرصت از نخست وزیر ناروی و تیم شان بخاطر این ابتکار به موقع آنها سپاسگزاری کنم که البته می دانم که این اقدام آنها نه به قصد مشروعیت بخشیدن به طالبان بلکه به هدف تسهیل گفتگوهای همه شمول صورت گرفته بود که در این کار موفق نیز شدند.

از جانب دیگر، اینجا در داخل کشور شواهد غیر قابل انکاری وجود دارد که نشان می دهد فضای از تهدید و ارباب در حال ظهور و شکل گیری است که در آن وضعیت حقوق بشر رو به وخامت گذاشته است. این وضعیت نشان می دهد که تحکیم اقتدار حکومت شاید منجر به کنترل جمعیت با توسل به ایجاد ترس و وحشت به جای تفاهم و پاسخگویی به نیازمندی های مردم گردیده باشد. افغانها امروز با ترس متفاوت از ترسی که آنها طی چندین دهه جنگ با آن رو به رو بودند، زندگی می کنند که این ترس نیز چیزی از واقعیت کم ندارد. با وجود اعلام عفو عمومی برای کسانی که در حکومت قبلی کار کرده و یا از آن دفاع نموده بودند، ما کماکان اتهامات معتبری از قتل و کشتار، ناپدید شدن اجباری و سایر تخلفات علیه افراد بدست می آوریم که تحت رسیدگی قوه قضائیه قرار ندارد. افزون بر این، ما شاهد واقعات روز افزون گرفتاری و توقیف مخالفین سیاسی، نمایندگان جامعه مدنی و کسانی که صدای نارضایتی خود را بلند می کنند، هستیم. ما شاهد تنگ شدن روز افزون فضای رسانه ای هستیم که دلیل آن قسماً اقتصادی و نیز به سبب فشارها از جانب مسئولین حاکم بالای رسانه ها برای پخش گزارش هایی است که در آن از آنها کمتر انتقاد شود. و باید به این شورا تأکید نمایم که ما همچنان نسبت به سرنوشت چندین فعال زن که از خانه هایشان ربوده شدند و سپس ناپدید گردیدند، به شدت نگران هستیم. هیچ افغانی نباید با ترس دق الباب شدن خانه اش در شب زندگی کند و هیچ خانواده نباید نگران سرنوشت و محل نگهداری عزیزان اش نگهداشته شود. یوناما در خصوص این رویداد و رویداد های دیگر با مسئولین برحال در تماس است و آنها را ترغیب می کند که این گونه قضایا را تحقیق نموده در مورد معلومات واضح و روشن ارائه کنند و عاملین آن را پاسخگویی اعمال شان قرار دهند. ما به این کار مان ادامه خواهیم داد. و انتظار داریم که تماس های قوی ما با مسئولین برحال منتج به نتایجی در این زمینه گردد.

آقای رئیس،

طالبان چطور می توانند تعهد روشنی از خود نسبت به روشی از حکومت داری مبتنی بر اعتماد، نه ترس، نشان بدهند، البته اگر واقعاً آنها چنین روشی را می خواهند در پیش گیرند؟ نخست، برای آنها همین اکنون هم دیر شده است که گفتگوهای وسیعی را در مورد پروسه آشتی ملی آغاز کنند. جامعه جهانی از چنین پروسه ای حمایت خواهد کرد اما چنین پروسه ای باید توسط افغانها در داخل و خارج از کشور آغاز گردیده و کاملاً توسط آنها شکل داده شود. همه شمول بودن نظام، بنابر این، نباید هرگز یک خواست خارجی پنداشته شود، بلکه به آن باید به عنوان یک منبع دایمی و مهم مشروعیت داخلی برای کشور متنوعی چون افغانستان و عنصر حیاتی برای تداوم ثبات در آن، دیده شود. برای فعلاً جنگ ختم شده است ولی تا هنوز صلح تحکیم نیافته است. ثبات نسبی فعلی از بسیاری جهات ناشی از خستگی مردم از جنگ و تمرکز جوامع و افراد صرفاً روی زدن ماندن شان است. بنابرین، این صلح و این ثبات شکننده است و اگر تدابیری برای حکومتداری به شکلی که سبب تقویت اعتماد و حسابدهی شود، اتخاذ نگردد و روی نیازمندی های واقعی مردم - از جمله نیاز و حق مشارکت در دولت شان - تمرکز نشود، می تواند هر آن، از هم بپاشد.

دوم، مسئله بسیار مهم آموزش دختران است. ما از اعلامیهٔ اخیر مسئولین برحال مبنی بر اینکه دختران در تمام سنین در سراسر کشور به مکتب بر خواهند گشت، استقبال می‌کنیم. برخی تمویل کنندگان بین المللی اعلام آمادگی کرده اند که برای معلمین افغان برای ماه های جنوری و فبروری مشوق های مالی پرداخت خواهند کرد، ولی ادامهٔ این کمک های مالی در آینده احتمالاً بستگی به تصمیم مسئولین برحال در خصوص عملی کردن تعهدات شان در زمینه تعلیم دختران خواهد داشت. خوشحالم که به شما گزارش می‌دهم که یونیسف و وزارت معارف جلسات فشرده در خصوص آمادگی های تکنیکی برای بازگشایی مکاتب به روی تمام دختران و پسران افغان در ماه مارچ داشته اند. یوناما به دیدار های خود با مسئولین برحال در مورد تحصیلات عالی نیز ادامه می‌دهد؛ تحصیلات عالی یکی از سکتور های حیاتی اما از چشم افتاده است که مخصوصاً در جریان ۲۰ سال گذشته بسیار پویا بوده است اما از اثر بحران های اقتصادی اخیر صدمات ویرانگری دیده است.

سوم، باید در پی وعدهٔ طالبان برای مهار کردن گروه های تروریستی در افغانستان اقدامات با مفهوم تری از جانب طالبان صورت گیرد. از زمان گزارش قبلی ام تا اکنون به نظر می‌رسد که مسئولین برحال تلاش کرده اند که توانائی داعش در انجام حملات بزرگ را محدود سازند ولی حملات کوچک تر به خصوص علیه اقلیت های مذهبی هنوز هم جریان دارد. موجودیت گروه های متعدد تروریستی در افغانستان کماکان یک موضوع عمده مورد نگرانی بین المللی به خصوص منطوقی است. تمایل مسئولین برحال برای مبارزه با این تهدید در تمام سطوح هنوز بطور قانع کننده به مشاهده نرسیده است. ولی در عین زمان، لازم است به ظرفیت طالبان برای مبارزه با این گروه ها تا یک حدی با واقع گرایی نگرسته شود. با توجه به منافع مشترک طالبان و جامعه جهانی در امر مبارزه با این تهدید، اگر اعتماد کافی ایجاد شود، این می‌تواند یکی از عرصه ها برای همکاری بالقوه را میان جامعه جهانی و مسئولین برحال افغانستان به وجود آورد. این کار مکالمات جدید و دیالوگ جدید را می‌طلبد.

آقای رئیس،

می‌خواهم در این قسمت از رویکرد محتاطانه ولی سازنده که کشور های منطقه از آگست گذشته تا کنون در قبال افغانستان اتخاذ کرده اند، یاد کنم. جلسات متعددی در اشکال مختلف دایر شده است که تفصیل آن در گزارش سرمنشی سازمان ملل متحد آمده است. یکی از این جلسات در خور یاد آوری، جلسه‌ای وزرای خارجه کشور های عضو سازمان همکاری اسلامی بود که به میزبانی پاکستان در ماه دسمبر برگزار گردید. سازمان همکاری های اسلامی اظهار موافقت کرد که صندوق وجهی کمک های بشردوستانه به افغانستان تاسیس کند و نماینده خاصی برای افغانستان بگمارد. ما از مشارکت بیشتر سازمان همکاری اسلامی به عنوان یک شریک واقعاً مؤثر استقبال می‌کنیم و امیدواریم که این سازمان با ما و مسئولین برحال افغانستان در خصوص موضوعات همه شمول بودن حکومت، حقوق بشر، تعلیم دختران و طیف وسیعی از مسائل مشترک، کار نماید. خوشحالم که به شما خبر بدهم که من جلسه بسیار پر دستاوردی با نماینده ویژهٔ سازمان همکاری اسلامی برای افغانستان، سفیر طارق علی بخیت داشتیم و ما یکجا با هم مشغول تهیه و تدوین آجندای جامع همکاری ها هستیم.

آقای رئیس،

تعهد ملل متحد در ماه آگست مبنی بر اینکه ما در افغانستان باقی می‌مانیم و به خدمات خود ادامه می‌دهیم، بدین معنی است که ما اکنون در وضعیت خوبی قرار داریم که به کمک های خود به مردم افغانستان ادامه داده و نقش تسهیل کننده برای کسانی که می‌خواهند کمک بیشتری بکنند ایفا بکنیم و به عنوان پل ارتباطی بین مسئولین برحال و جامعه بین المللی در آینده عمل نمائیم. طوری که سر منشی ملل متحد یاد نمود، ایشان پیشنهادات خود در مورد ماموریت سیاسی آینده در افغانستان را عنقریب تشریح خواهند کرد. این پیشنهادات استوار بر یک اجماع فرضی مبنی بر این است که به نفع هیچ کسی نخواهد بود که شاهد سقوط نظام فعلی در افغانستان باشد، بلکه تعامل دوامدار با طالبان می‌تواند منتج به پیشرفت در راستای مسیری مورد مذاکره گردد که جوابگوی خواست های مردم افغانستان، منطقه و بقیه جهان باشد. به امتحان گرفتن این فرضیه وظیفهٔ ما در ماه های آینده خواهد بود.

آقای رئیس،

من یک بار دیگر از فرصتی که به من دادید، سپاسگزاری می کنم. جلسه امروز و سطح عالی اشتراک کنندگان این جلسه به مردم افغانستان نشان می دهد که درد و آلام آنها نادیده گرفته نمی شود. این نشست بیانگر آرزوهای مخلصانه ما است که فرصتی که با پایان یافتن جنگ فعلی بوجود آمده است بتواند به یک صلح عزتمند و مسئولانه تبدیل شود. ما چشم انتظار تصمیمات شما در مورد ماموریت آینده یوناما در هفته های آینده باقی می مانیم و به حمایت شما باور داریم.

تشکر

پایان